

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Semnificarea Jubileului Băncii „Ardeleana”. — Rezultatele negative ale intervenționismului de Stat. — Un sfert de veac de activitate. — Aplicarea legii pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane.

Semnificarea Jubileului Băncii „Ardeleana”.

Duminecă la 8 crt. banca „Ardeleana” din Orăștie își serbează a 50-a aniversare a existenței ei. Împlinirea unei activități de jumătate de secol constituie un moment de mândrie legitimă nu numai în viața unui individ, ci și a unei instituții. O reprivire asupra trecutului și o apreciere a străduințelor din acel trecut, se impune pentru tragerea concluziilor pentru viitor.

Cincizeci de ani sunt o durată de timp destul de mare, chiar și în viața unui popor. Dacă am face o recapitulare a evenimentelor ultimilor 50 ani, cât timp ne-ar trebui, ca să le cuprindem pe toate! În ultima jumătate de secol de fapt s'au întâmplat multe evenimente. Ori cum s'ar depăna firul vieții unui individ, într'un interval de timp de 50 ani el poate avea și amărăciuni dar și satisfacții. În cele mai multe cazuri după atâta activitate individul poate număra și rezultate pozitive, cari să-i remunereze munca, producându-i răsplata materială și morală a năzuințelor sale. În viața unei instituții însă 50 de ani trebuie să însemneze negreșit un pro-

gres și înflorire, care să-i justifice existența și să-i sporească creditul moral.

Numărul Băncilor românești din provinciile eliberate de sub stăpânirea ungurească, cari vor împlini vârsta de 50 ani, se va spori de aci încolo, căci dela 1872 încoace, când a fost înființată banca „Albina” în fiecare deceniu numărul celor nou înființate s'a soprit progresiv. Intemeierea lor, întâmplată din inițiativă privată și sprijinite exclusiv pe modestele noastre forțe economice, de popor sărac, oprimat și lipsit de orice ocrotire oficială de stat, — a fost cea mai importantă înfăptuire, de emancipare economică și de consolidarea conștiinței etnice.

Așa fiind s'ar cuveni pe bună dreptate, ca azi când beneficiem de razele binefăcătoare ale libertăților, să se bucure și băncile de o legitimă satisfacție, pentru eforturile depuse de ele întru realizarea unui program de muncă altruistă, dezvoltată spre binele neamului. Trecutul băncilor românești le în dreptățește la cea mai mare recunoștință și la cel mai larg sprijin, ca ele să poată executa azi un program de activitate mai amplu.

Și când băncile românești au ajuns în pragul unei vârste de 50 de ani, ele nu au nici măcar mângâierea unui singuratic individ, care toată viața a muncit din greu pentru a-și asigura rosturi și ființă la bătrânețe. Deprecierea valutei și legea conversiunii datoriiilor agricole și urbane, le-au anemiat și slăbit organismul, încât ele trebuie, să se lupte azi pentru asigurarea existenței. În această luptă nu sunt

ajutate de cercurile politice atotstăpâitoare și atotputernice, care le tratează sumar, cu reavoință și nici o cunoaștere temeinică a problemei! Singur simțul datoriei împlinite le dă curaj pentru a duce o luptă cu Hydra demagogiei și încurajările înțeleptului nostru Suveran le dă nădejde, că totuși vor birui să se refacă măcar parțial, după grele lovituri fatale, primite fără nici o vină, prin degringolada valutară și legea conversiunii datoriiilor, provocată de incapacitatea cercurilor politice de a țeri țara cu alte mijloace mai morale, de sguduirii, cari îi primejduesc întreg edificiul economic!

Nu numai structura sufletească, ci ca urmare firească și cea socială și economică a provinciilor de dincoace de Carpați, este cu totul alta, decât a restului țării. Și fiindcă unificarea se continuă a se face fără a se lua în considerație aceste realități găsim necesar ca în afară de cele amintite mai sus să mai repetăm cu această ocazie unele lucruri.

În trecutul oprimirii noastre noi am avut următoarele instituțiuni, cu ajutorul cărora ne-am apărat drepturile la viață:

Biserica (mai ales cea ortodoxă), Asociațiunea culturală „Astra”, Băncile și Presa.

Sub aripile bisericii, grație prevederii înțeleptului prelat Șaguna, s'a refugiat toate instituțiile noastre publice, prigonite și cari singure, ori sub altă ocrotire, nu puteau desfășura activitatea, pentru care erau înființate. Îndeosebi școlile au tras multe foloase morale sub aripile Bisericii. Sinoadele bisericesti erau ocazii de întâlnire a celor mai cu vază bărbați și conducători ai treburilor strict oficiale bisericesti și culturale, se schimbau vederi, cari priveau toate domeniile vieții noastre publice, se dau și se luau indemnuri și încurajări, se puneau la cale multe lucruri bune, fără ca asupritorii noștri să poată pune zăgaz gândurilor și să înăbușe sentimentele, cari tocmai de aceea erau mai neastâmpărate și mai animate.

La Asociațiunea culturală „Astra” dacă a dezvoltat o activitate propriu culturală modestă, în schimb adunările ei generale anuale, care se țineau cu fiecare ocazie în alt colț românesc, adunau intelectuali din depărtări și mai mari, decât sinoadele Bisericești ortodoxe și în plus la acestea veneau toți ceice aveau ceva de

spus, vreo atragere ori pricepere pentru vreo problemă obștească. Aceste întruniri erau o adevărată întrecere pentru a contribui la propășirea generală a neamului din fosta Ungarie. Nu trebuia să ai vreo mandat, ori vreo calitate oficială, în afară de a fi membru al Asociațiunii „Astra”. De aceea discuțiile neoficiale dela astfel de adunări generale erau și mai interesante, mai ample și de multe ori mai fecunde. De ex. și banca „Ardeleană” a luat ființă în atmosfera de înălțare sufletească rămasă în Orăștie după adunarea generală a „Astrei” ținută la 1884 în acest oraș. Iar mai târziu se înființează în apropierea Orăștiei și băncile românești din Deva, Sebeș, Abrud, Hașeg și Turda, de unde participaseră intelectuali la festivitățile din Orăștie ale „Astrei”.

Ideile relevate sau discutate cu astfel de ocazii erau difuzate de presa românească din Ardeal, care atunci făcea apostolat, — și erau realizate de băncile românești, conduse în cel mai altruist spirit. Ele au scăpat fărănimea românească din ghiarele cămătarilor, — și azi sunt apostrofate de inconștienții zilelor noastre, că ar practica cămătărie! — ele au parcelat moșii străine între țărani români, ele le-au procurat acestora creditele de cari au avut nevoie, ele au ajutat copiii țăranilor români să ajungă la meserii ori la școli; ele au pus la dispoziția avocaților și medicilor români banii necesari, ca să-și poată începe activitatea; ele au sprijinit cu credite importante pe negustorii și comercianții români; ele au achiziționat imobile în centrul orașelor artificial înstrăinate de unguri, de mediul rural, care le înconjura; ele au dat subvenții școlilor și bisericilor și au făcut acte de binefacere, cari nu pot fi înșirate aci.

Toate acestea le-a făcut din răspuțeri și banca „Ardeleană” care își serbează azi 50 de ani de existență și de activitate conștientă și conștiincioasă. Altruismul ideal înstăpânit la conducerea și în administrația ei de către cel mai admirabil fruntaș puritan și mare român, care a fost Dr. Ioan Mihu, primul ei director, — s'a perpetuat până în zilele noastre. Din această atmosferă s'a ridicat cu atâta curaj și abnegațiune actualul conducător al băncii „Ardeleană” Dl Dr. Aurel Vlad, președintele „Solidarității”, în apărarea ne-

păstuitelor bănci românești, de dincoace de Carpați, atât de nedreptățite de oamenii ajunși la conducerea treburilor obștești, fără pregătirile necesare.

Iată de ce folosim acest prilej pentru a aduce felicitări D-lui Dr. Aurel Vlad, care a desvoltat consecvent întreagă viața sa o activitate plină de abnegațiune și însuflețire pentru neamul său, pentru care a adus și sacrificii, materiale, ca nimeni altul. Iată de ce venim să facem cele mai sincere urări băncii „Ardeleana” căreia îi dorim un viitor strălucit, pe care îl merită din plin! Vor veni și vremuri mai bune, care să sperăm, că o vor recompensa pentru tot ce a îndurat tocmai în zilele, când era îndreptățită să culeagă laurii recunoștinții.

SPECTATOR.

Rezultatele negative ale intervenționismului de Stat.

În general în politică nu intră totdeauna cei mai capabili și mai pregătiți bărbați. Aceasta constatare privește nu numai pe cei din jurul nostru, aici în provincie, ci chiar și pe conducătorii centrali. Din pricina aceasta avem atâta de suferit. Iar opinia publică nu e atât de vie și nu are prestigiul celeia dintr'o țară apuseană, ca să pună pe fiecare la locul lui, sau să aplice corectivele necesare atunci când se fac greșeli ori abuzuri.

Politicianii noștri lipsiți și de cunoștințe teoretice suficiente, neînzestrați nici cu simțul practic necesar, neavând nici un contact serios cu realitățile, imitează și improvizează. Așa am ajuns să ne fericească și cu așa poreclita „economie dirijată”, împrumutată din străinătate, unde ea nu a dat rezultatele așteptate.

Sub scutul acestei inovațiuni partidele politice au stabilit un sălbatic intervenționism de stat, care se amestecă în toate domeniile vieții economice. Fe-

ricind pe favorizații partidului, distrug în mod ireparabil viața economică, sfidând toate avertismentele capetelor luminate, și disconsiderând protestele organizațiilor profesionale. De aproape două decenii acestea duc o luptă disperată împotriva samavolniciei și fățarniciei politicianismului. Simulând apărarea intereselor ruralilor, — recte a celor electorale proprii, — partidele politice isbesc continuu în interesele populației orășenești, în deosebi în cele ale bieteii funcționării, fără să fi soluționat însă problema crizei agrare, care e una organică. Zi de zi sărăcim cu toții și ne vedem nivelafți în mizerie. În acelaș timp protejații politice se înstăresc și îmbogățesc în serviciul câtorva străini, cari au pus mâna pe industria grea a țării. Prin Consiliile de Administrație împănate cu politicieni, aceste industrii străine și de interesele vitale ale țării, exercită influențe umilitoare pentru țară, în toate domeniile vieții publice, dar mai ales în a celei politice.

Amestecul statului în viața economică pentru aceste industrii mari de cele mai multe ori e favorabil, căci ele stăpânesc prin tantiemele grase situația. Pentru restul lumii economice, acel amestec are efectul unei cultivări a corupției. Atâtea autorizații, permisuri, contingentări, sunt tot atâtea ocazii de crearea veniturilor ilicite, atât pentru cei mari și influenți, cât și pentru cei mici, funcționari plătiți cu lefuri de bașjocură!

Scandalul cu devizele, despre cari se vorbește de ani de zile, a izbucnit într'o formă care face să ne crape obrazul de rușine, și să negăm că suntem români, de îndată ce trecem frontiera! Pe funcționarii publici mici, cari nu au din ce trăi îi iertăm, ca și oameni, pentru că întind mâna după bacșiș, pentru orice serviciu obligatoriu ce ni-l fac, — dar ca români și buni patrioți ne dor aceste stări, cari umilesc pe român în fața neromânului. Pe cei de sus cari mențin și cultivă complicând aceste stări haotice, îi judecăm însă ca și pe niște vinovați conștienți.

Zilnic ni-e dat să cetim în cotidiene știri despre fraude, delapidări, furturi ordinare, în paguba statului și spre rușinea țării. La radio Londra s'a aranjat o reprezentare sarcastică, în legătură cu porcăria Vasilescu-Nacht dela Banca Națională. Și pentru atâtea poflogării întârziind sancțiunile, lipsind concluziile logice, pe cari ar trebui să le tragă cercurile oficiale răspunșătoare de rușinea ce suferă țara, — să nu ne mirăm dacă în afară facem impresia unei țări corupte și incapabilă de a reacționa pentru stărpirea relelor. Dacă atâtea abuzuri sunt acoperite, efectul în jos nu poate fi decât încurajare pentru respectarea lor, iar în afară merităm disprețul!

Dar afară de aceste urmări detestabile ale corupției prășite de intervenționismul de stat, mai avem de remarcat și un alt efect al lui. Amestecul acesta a contribuit să se creieze în rândurile cetățenilor un curent de păreri greșite. Lumea văzând, că statul e peste tof, și-a pierdut orientarea și a ajuns la credința, că toful depinde de stat, în consecință el cetățeanul nu trebuie să-și mai bată capul cu nimic, ci să alerge pentru orice necaz ori la nevoie la stat. Acesta are leacuri pentru toate boalele, are bani pentru satisfacerea tuturor dorințelor, el poate toate! Nu ne trebuie comerț românesc, nici industrie românească, nici meseriași, ori muncitori industriali (ii aducem din străinătate), căci pentru tofi trebuie să se găsiască, după mărimea poștei ori a protecției, câte o slujbă ori slujbuliță, cu drept de pensie, fără griji și sbuciumări!

Aceasta atmosferă de tutelism, alimentată permanent cu promisiuni ale partidelor politice, cu stereotipicul „las' că venim noi la putere....“, contribuie, ca să râvniască românul, — fiindcă dacă țara e a lui, statul trebuie să-i dea negreșit o slujbă, — după situații de funcționar public ori privat. Nu ar intra de ex. un absolvent de școala comercială, ca și calfă în vre-o prăvălie, ca să devină negustor cu vremea; nici unul de arte și meserii în vre-un atelier sau fabrică, ca să devină meseriaș independent. De ce să nu se facă agent de urmărire la vre-o percepție, la o casă cereuală ori la siguranță, etc.? Profesiunile libere comerțul și industria, cari și azi remune-

rează mai echitabil o muncă depusă, și cari practicate cu pricepere, pot duce la bunăstare, — sunt lășate în seama minoritarilor. Noi românii preferim slujbele, fiindcă statul ne crește într'un spirit de tutorat! Și dacă nu reușim să ne ajungem scopul, cârtim, alimentăm curentele extremiste, devenind o pacoste pe țară!

Iată deci din toate punctele de vedere, cari sunt rezultatele practice ale intervenționismului de stat! Paliativele exteriorizate în conversiunea datorțiilor agricole și în menținerea unui preț artificial la grâu, nu au soluționat criza agrară, ci au narcotizat pe un timp oarecare pe rural. Haosul regimului morilor din acest an e altă dovadă crasă a incapacității rezolvirei problemei agrare, care se menține nesoluționată la ordinea zilei. Tratamentul micilor meseriași la regimul așezării diferitelor impozite și taxe, de asemenea este expresia aceleiaș demagogii, care nu are interes să soluționeze nimic definitiv. Și așa se improvizează mereu, până ne vom pomeni într'o bună zi într'un vârtej, din care nu știm cum vom mai eși.

De aceea, fiindcă vedem atât de clar aceste greșeli, le semnalăm, sesizând opinia publică, care trebuie să reacționeze cu o zi mai curând, ca să nu rămânem și noi și țara, la cheremul unor inconștienți, cari se plimbă pe coastele unui vulcan, ce poate erupe în orice moment!

VERAX.

Un sfert de veac de activitate.

Inaugurarea palatului Societății de Asigurări „Prima Ardeleană“ la Sibiu.

În ziua de 1 Septembrie a. c. a avut loc, în mijlocul unei mari însuflețiri și cu o deosebită solemnitate inaugurarea noului palat al societății de asigurare „PRIMA ARDELEANĂ“, din Sibiu.

La solemnitatea inaugurării au luat parte numeroși reprezentanți ai întreprinderilor de credit, ai autorităților locale și bisericeii.

Între cei prezenți am remarcat pe următorii: I. P. S. S. Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, asesorii Tr. Scorobeț, Virgil Nistor, Andrei Gălea și protopopul Emilian Cioran din partea bisericii ortodoxe, protopop V. Aron

din partea bisericii unite, dl Dr. Nicolae Regman prefectul județului, din partea Băncii „Albina” dl Dr. Ilie Beu și dl Ion Vătășanu, director general; din partea „Solidarității” dl Dr. Mihai Veliciu; dl I. Cioran, administrator financiar, dl Dr. Alex. Bărbat, președintele Camerei de Industrie și Comerț, dl prof. univ. D. D. Roșca, dl Octavian Stoichiția, director de fabrică de celuloză, Zărnești, dl Dr. Nicolae Comșa, dl Mărculescu, inspector la Banca Națională, dl Ion Agârbiceanu, scriitor, dl Dr. V. Moga, v.-președintele „Astrei”, arhitect Cristinel, Colonel Capitanovici, etc.

Din partea societății „PRIMA ARDELEANĂ”: dnii Ion Lapedatu, fost ministru și președintele Consiliului de administrație, Ion Lupaș, prof. univ., Silviu Dragomir, prof. univ., Al. Romallo, director general la „Dacia Română”, Constantin Popp, director în pensie, Dr. N. Schiau membrii în Consiliul de administrație și comitetul de censored, dl Ștefan Boer, directorul general al societății, dl Dr. Ioan Crețu, director executiv, dl Nicolae Forgăciu, subdirector, dl Mihail Săeșan, subdirector, dl Dr. Aurel Vasile, avocatul societății, dl N. Popescu, șeful sucursalei din București și dl. Ioan Sântu, șeful sucursalei din orașul nostru împreună cu toți funcționarii.

Solemnitatea a început cu oficierea unui serviciu divin de un sobor de preoți, în frunte cu pr. Scorobeț, Gălea și Cioran. După terminarea serviciului divin au urmat discursurile.

I. P. S. S. Mitropolitul Bălan, în cuvinte însuflețite, a adus felicitări celor ce au contribuit la realizarea acestui palat românesc, o podoabă a orașului Sibiu, implorând binecuvântarea cerului asupra tuturor silințelor ce se vor depune sub oblăduirea acestui așezământ național atât de util.

CUVÂNTAREA DLUI ION LAPEDATU.

Dl I. Lapedatu, fost ministru, a rostit următoarea cuvântare:

„In Mai, anul viitor se împlinește un sfert de secol de când a fost chemată la viață, aici, în Sibiu, cea dintâi întreprindere națională de asigurări a românilor de dincoace de Carpați. La alcătuirea ei și-a dat concursul moral și material putem spune — întreaga suflare românească din această parte de țară. Întâmplarea a voit ca realizarea ideii și înlăptuirea acestei instituții să-i revină o parte și celui ce vă vorbește acum, iar după aceea să-i fie dat ca împreună cu alți trei colaboratori mai tineri, să o însoțească în activitatea ei dela leagăn și până la maturitatea de azi. Rândurile celor cari au fost martori la înlăptuirea de acum aproape un pătrar de veac, s’au rărit simțitor. Pe cei mai mulți îi mai vedem azi numai prin ochii sufletului și amintirilor noastre. Suntem însă fericiți să mai avem în jurul nostru pe unii dintre

dânșii, cari cu toții pot să facă mărturie de grija și îngrijorarea ce ne stăpâneau. Pe atunci erau foarte puțini aceia cari sperau și credeau în reușita noii întreprinderi. Cei mai mulți se îndoiau. Încercările nereușite pe acest teren, ale altor neamuri mai înaintate decât noi, îi țineau în rezervă. Pe de altă parte un șir întreg de prejudecăți făceau ca lumea nu numai să nu prețuiască după adevărata ei valoare activitatea unei societăți de asigurare, ci chiar să o defăimeze. De aceea munca pionierilor n’a fost nici ușoară, nici plăcută. Cu toate acestea am reușit, purtând în noi acea sănătate morală, acea tenacitate de acțiune și acea încredere în munca onestă care caracteriza societatea noastră dinainte de războiu. Taina succesului n’a fost decât grija de a nu cădea în greșelile altora, de a administra cu cinste agoniseala ce ni-se încredințase și de a face totul pentru întreprindere și nimic pentru noi. Am mers încet pipăind terenul pas cu pas, trecând peste anii grei ai războiului și intrând în România întregită cu o întreprindere, dacă nu mare prin extensiunea și mulțimea afacerilor, cel puțin cu o situație morală puternică. În al doilea rând la reorganizare, am dat ajutorul soc. „Prima ungară” cu care întreținem dela începutul ființării noastre cele mai cordiale și utile raporturi de afaceri și în deosebi „Dacia-România” care ne-a înlesnit sporirea forțelor noastre cu dărnicie și înțelegere mai mult decât frățescă. În fine, sunt colaboratorii noștri toți, dar în deosebi ceice mă însoțesc dela începutul începutului, zi cu zi. Aproape 25 ani au mers alături de mine. Lor le datoresc foarte mult, mai cu seamă de când diferite însărcinări m’au reținut pe alte terenuri de activitate, rămânându-le aproape numai lor singuri sarcina conducerii și administrării societății. Imi pare nespuse de bine că pot să exprim întreaga noastră recunoștință, în primul rând directorului general, prietenului Ștefan Boer, sub a cărui conducere în ultimul deceniu societatea a continuat să se desvolte atât de satisfăcător, nu mai puțin excelentului nostru tehnician, dlui director Dr. Ioan Crețu, care a făcut primele trăsături de condeiu în registrele societății și modestului șef contabil, Mihail Saeșan, care a săvârșit în biroul său o muncă reală și utilă. Tot așa și celorlalți care au contribuit la consolidarea întreprinderii noastre.

Cu încrederea în ziua de mâine pe care ne-o dau experiența și respectul trecutului societății noastre, vă mulțumesc la toți pentru onoarea ce ne-ați făcut, de a fi alături de noi în ziua în care, cerând ajutorul lui Dumnezeu deschidem acest edificiu păstrător al unei credințe neclintite în viitorul neamului nostru.

CUVÂNTAREA DLUI ION LUPAȘ.

În numele Consiliului de administrație a vorbit dl prof. univ. Ion Lupaș.

Dsa a spus următoarele:

„In numele Consiliului de administrație, am plăcuta datorie de a vorbi cu acest prilej, care îndeamnă o mare biruință în strădaniile de progres ale Sibiului românesc, un cuvânt de amintire despre oamenii și împrejurările de acum un sfert de veac. Suntem în drept a considera prilejul acesta festiv, ca o frumoasă izbândă jubilară. La popasul împlinirii unui sfert de secol dela lansarea ideii pentru înființarea celei dintâi bănci de asigurare a românilor din Transilvania și Banat până la grandioasa ei înfăptuire, în impunătoarea extensiune de azi, cu întreaga rețea de sucursale cu cari împânzesc o bună parte din teritoriul patriei noastre întregite. Bine înțeles, extensiunea aceasta a devenit posibilă numai prin fericitele rectificări dela sfârșitul anului 1918.

In deplina cunoștință a răspunderii pentru soarta ei prezentă și viitoare, avem datoria de a ne reaminti, munca și sacrificiile tuturor celor ce au contribuit la înființarea și dezvoltarea băncii de asigurare, devenită „Prima Ardeleană”. Este nu numai o datorie, ci o necesitate sufletească de a exprima bucuria că ne este dat a saluta în mijlocul și în fruntea tuturor pe factorul de căpetenie, pe celce a pregătit, teoretic și practic, terenul pentru întemeierea și extensiunea impresionantă a acestei instituțiuni, pe actualul ei președinte Ioan Lapedatu. Mai mult de jumătate din laborioasa lui activitate pentru promovarea intereselor economice ale poporului nostru, a fost, la început, închinată celor mai temeinice studii privitoare la soluționarea practică a problemelor economice-financiare din Transilvania, iar mai apoi din tot cuprinsul patriei întregite. Fie ca aceste neprețuite comori sufletești, președintele nostru să le poată valorifica un timp cât mai îndelungat la cârma acestei instituțiuni.

CUVÂNTUL DLUI DR. ILIE BEU.

La înființarea în anul 1911 a Băncii generale de asigurare și-a avut partea sa și institutul de credit „Albina”, condus pe atunci de neuitatul Partenie Cosma, una din personalitățile cele mai proeminente ale timpului. Cum era și firesc să fie, primul institut românesc de credit a colaborat dela început cu prima societate românească de asigurări și a continuat să colaboreze până în zilele noastre, va continua nu mă îndoiesc, să colaboreze și în viitor.

Banca generală de asigurare, mai târziu „România” și astăzi „Prima Ardeleană” a avut rarul noroc de a fi găsit omul, care-i trebuia. Primul director al Băncii generale de asigurare, domnul I. I. Lapedatu, s'a dovedit a fi un excelent organizator și în acelaș timp un bun administrator, care nu a știut numai să aducă câștiguri societății, ci a știut săși consolideze ceceea a câștigat.

Chemat la răspunderi mai mari în viața noastră de stat domnul I. I. Lapedatu, s'a retras dela postul de director general, dar s'a îngrijit de un bun succesor, Stefan Boeru crescut în școala D-sale, și a rămas pe mai departe, acuma ca administrator delegat resp. ca președinte al Consiliului de administrație, a rămas — zic — spiritul rector al societății atât de necesare și atât de folositoare vieții noastre economice.

Conducătorii institutului „Albina” s'au bucurat totdeauna și se bucură sincer și astăzi de progresele „Primei Ardelene”, pentru cari se face dovada și prin această frumoasă clădire ridicată în centrul orașului de naștere al societății.

Incheiu urând „Primei Ardelene” spor la muncă și iubitelui ei președinte mulți ani cu sănătate și mulțumire sufletească pentru opera săvârșită.

DISCURSUL DLUI STEFAN BOER.

Onorată asistență, In numele conducerii întreprinderii, Vă mulțumesc pentru cinstea ce ne-o faceți de a lua parte la sfințirea casei noastre.

Țin ca să arăt cu această ocazie mulțumirile și recunoștința mea Excelenței Sale Părintelui Mitropolit, atât pentru prezența cu care ne onorează, cât și pentru prețiosul sprijin ce ne-a dat totdeauna, mai recent cu ocazia asigurării preoților din Arhidieceză. Nu este locul și nici ocazia, ca să fac teoria, elogiul industriei asigurărilor aci, țin doar să arăt în fața atâtor luminoase fețe bisericesti că pe lângă importanta funcțiune economică ce o au asigurările în sbuciumata perioadă a crizei de azi, în urma desechilibrului general, care a provocat o mulțime de falimente și care a clătinat băncile cele mai solide, instituțiunea asigurărilor îndeplinește și o utilă funcțiune etică. Contribuția aceasta etică se manifestă prin stimularea calităților de sobrietate și de cumpătare a caracterului. In învălmășagul de instincte vicioase și de inclinațiuni pătimășe spiritul de economie — care activează în cazul nostru prin contractarea asigurărilor de viață — zic, spiritul acesta de economie întărește virtuțile morale, create de valori sociale. Cruțarea produce cumpătare. Cumpătarea oșelește caracterul, iar caracterul oșelit este fundamentul moralei.

Clădirea, așa cum se prezintă este opera dlui arhitect Cristinel și a dlui Ing. Tiberie Eremie. Sunt fericit că am putut alege și propune Consiliului că dintre cca 20 de concurenți arhitecți și cam tot atâtea antreprenori să aprobe planul dlui Cristinel, iar ca antreprenor pe dl Ing. Tiberie, căci încrederea mea în talentul D-lor nu m'a înșelat. Contemplând casa, rămân cu impresia că ambii maestri au vorbit ca să toarnă în zid frumusețea și vigoarea acestui minunat popor de mărgineni. Pare că văd în zidurile acestei clădiri sub tencuiala albă ca și cămașa de zăpadă a poenarilor, figura lor de țărani robuști și plini de viață. Sănătatea

trupească și sufletească a țaranului turnat în această casă va rămânea ca o dovadă de trăinicie și de viçoare a acestui minunat popor pe aceste plaiuri.

Pe lângă mulțumirile mele maestrului Cristinel și dl Ing. T. Eremia precum și colaboratorilor Dsale d-nii Ing. Marcu și Dordea le aduc felicitările conducerii societății pentru munca și priceperea cu care au contribuit la casă.

La sărbătoarea de azi, la desvoltarea de azi a întreprinderii noastre, am ajuns onorată asistență prin propriile noastre forțe. Acum 24 de ani un om cu capul limpede, un chibzuit și încercat gospodar, dl Lapedatu, care este și am dori să fie încă multă vreme, președintele Consiliului nostru de administrație, a pus temelia societății. De atunci munca dânsului și a noastră a celor mici de a îndemna poporul să se asigure, de a combate sărăcia ca să zic așa, s'a desfășurat în singurătate și liniște. Rezultatele poate că nu sunt acelea pe care le-am dori cu toții. Ele dovedesc însă o muncă dârză, o muncă la care mulți dintre ai noștri priveau la început cu neîncredere, uitându-se chiorăș, că nu suntem în stare să o facem.

Lucrul nu a fost ușor, căci pe lângă greutățile venite din afară — concurența societăților străine, aveam de luptat și cu cusururile firii noastre. Neam de plugar, deprinși cu o muncă, care ne lasă mult răgaz, cu greu ne-am obișnuit cu o muncă ordonată și disciplinată, ca pe cea pe care o cere o industrie. Dacă mă gândesc că în propaganda noastră am întâlnit și ignoranța și superstițiile poporului nostru, vă puteți da seama că munca a fost întradevăr dârză.

Cred însă că peste ce a fost mai greu am trecut. Totuși lupta nu este terminată. Avem de învățat copiii noștri să iubească și să urmeze această meserie, pentru ca prin moștenirea calităților dobândite din generație în generație, să lăsăm o pleiadă de oameni să ne ducă faima.

Cu dorința de a ajunge la această țintă, cu legiuri înțelepte, care să ne încurajeze și să ne oblige a urma această cale, sunt sigur că peste alți 24 de ani, urmașii noștri vor arăta invitațiilor rezultate și mai frumoase.

Dacă primirea ce V-o facem nu are toată măreția, vă încredințăm însă, că sufletele noastre sunt pline de căldură și vă zicem din toată inima: Bine ați venit!

Cu aceasta a luat sfârșit solemnitatea inaugurării impozantului palat al societății „Prima Ardeleană”, ridicat pe una din cele mai frumoase poziții ale acestui oraș.

Sibiu, la 1 Septembrie 1935.

ION D. PITU.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Dacă un girant cambial s'a transformat în emitent poate invoca prevederile art. 49 în calitate de garant? Soluție negativă.

TRIBUNALUL HUNEDOARA SECȚIA III-a.

Dosar Nr. 2625/1934.

Sentința Nr. 27/1934.

IN NUMELE LEGII

HOTĂREȘTE.

Respinge excepțiunile cambiale făcute de Szöcs Gerő față de care menține mandatul de plată cambial.

Admite excepțiunile cambiale invocate de Toth Iosif și Jano Iosif și în ce privește pe acești debitori, reformează mandatul de plată cambial în sensul că plata lui se va face în conformitate cu dispozițiunile legii conversiunii.

Data și cetită în Ședința publică astăzi 20 Noiembrie 1934.

MOTIVE:

Văzând mandatul de plată cambial, excepțiunile ridicate, actele dosarului și concluziile părților.

Având în vedere, că la cererea Băncii Naționale s'a emis mandat de plată cambial în contra lui Szöcs Gerő, Jano Iosif, și Toth Iosif din Deva.

Având în vedere, că în contra acestui mandat s'a ridicat excepțiuni de către aceștia pe motiv, că Jano Iosif ca emitent intră în conversiune, îndeplinind condițiunile legii acesteia, iar în privința lui Szöcs Gerő și Toth Iosif, aceștia fiind garanți, urmează soarta debitorului principal

I. In ce privește pe Jano Iosif.

Având în vedere, că acesta este emitentul cambiei, iar reclamanta pe baza actelor prezentate recunoaște că dânsul intră în conversiune, așa că Tribunalul intrucât nu i se contestă acest drept, urmează a stabili, că intrând în cond. legii de asanare, urmează a face plata creanței în cond. acestei legi.

II. In ce privește pe Toth Iosif.

Având în vedere, că din examinarea cambiei prezentate se constată, că el este garant al datoriei, așa că conform art. 49 din lege, urmează soarta deb. principal Iano Iosif, adevă se consideră beneficiind de favoarea legii.

III. In ce privește pe Szöcs Gerő.

Având în vedere că din cambia prezentată pe baza căruia s'a emis mandatul de plată se constată, că dânsul e semnatarul cambiei în calitate de emitent, iar nu cum susține că e garant.

Având în vedere, că dacă aceasta calitate a avut-o la cambiile anterioare, însă în urmă când s'a emis ultima cambie s'a transformat în emitent, și întrucât cambia este un titlu de creanță autonom, nu se mai poate susține că e garant, întrucât la preschimbare, cambiile vechi, și-au pierdut orice efort.

Având în vedere, că întrucât acesta nu produce nici o dovadă nu poate fi admis la benef. legei de asanare.

Pentru aceste motive s'a hotărât conform dispozitivului. Președinte: ss. Bucicov, Asesor: ss. Olariu, Grefier: ss. D. Rodeanu. Pentru conformitate Sântămbrean.

Această sentință s'a pronunțat azi 20 Noembrie 1934, în prezența reprez. reclamatei și în lipsă a părților. Președinte: ss. Bucicov, Grefier: D. Rodeanu s. s. L. S.

Imprimare, Registre, Rechizite, etc.

Procurați

NUMAI dela

Tipografia, Librăria,

C o m p a c t o r i a

„DACIA TRAIANĂ“, SIBIU

Piața Unirii Nr. 7.— Telefon Nr. 168.

„CHIORANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, S P. A. ȘOMCUTA-MARE JUD. SATU-MARE.

Bilanț brut semestrial la 30 Iunie 1935.

	Lei	b.		Lei	b.
Cassa:			Capital social	400.000	—
a) Numerar efectiv	54.795	—	Fonduri de rezervă:		
Portofoliu de titluri:			a) Rezerva legală	755.400	—
a) Titluri românești	385.575	—	b) Statutară	263.089	—
Portofoliu de Scont:			c) Specială	327.780	—
a) Plătibil în țară	659.929	—	1.346.269	—	
Debitori din țară	66.553	—	Fonduri de amortisment:		
Debitori benef. de legea lichid. dat. din			a) Pentru creanțe dub.	200.000	—
7 Aprilie 1934 (cota rămasă)	2.314.749	—	b) Pentru imobile	511.000	—
Perdere rez. din aplicarea legii lichidării			c) Pentru titluri	31.000	—
datoriilor	515.214	—	742.000	—	
Imobile:			Fondule de penzii	767.030	—
a) Imobile necesare exercitării de com.			Dif. de curs nerealizate la Portof. de titluri	37.500	—
de bancă și de închiriat	550.000	—	Dep. spre fructif. din țară plătibil în 5 ani	1.103.920	—
b) Alte imobile	50.000	—	Conturi diverse	150.949	—
Cheltueli	48.566	—	Dividende neridicate	18.166	—
	4.645.381	—	Dobânzi și benef. diverse	79.547	—
			4.645.381	—	

Șomcuta-Mare, la 30 Iunie 1935.

Consiliul de administrație.